

87
RO

FACTS

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Diversitatea forței de muncă și evaluarea riscurilor: garantarea includerii tuturor Rezumat al unui raport al Agenției

Introducere

Lucrătorii nu sunt cu toții expuși aceluiași risc, iar anumite grupuri specifice sunt expuse unor riscuri crescute sau fac obiectul unor cerințe specifice. Atunci când vorbim despre lucrători expuși unor riscuri „specifice” sau „crescute” ne referim la lucrătorii care sunt expuși unor riscuri specifice din cauza vârstei, originii, sexului, stării fizice sau statutului lor în cadrul unei întreprinderi. Aceste persoane pot fi mai vulnerabile la anumite riscuri și pot avea nevoi specifice la locul de muncă.

Legislația din domeniul securității și sănătății în muncă ⁽¹⁾ prevede obligația angajatorilor de a efectua evaluarea riscurilor, subliniind necesitatea de a „adapta munca la om”, obligația angajatorilor de a „fi în posesia unei evaluări a riscurilor pentru securitatea și sănătatea în muncă, inclusiv pentru acele grupuri sensibile expuse la riscuri specifice” și că „grupurile extrem de sensibile la risc trebuie protejate împotriva pericolelor care le afectează în mod deosebit”.

Diversitatea și gestionarea diversității la locurile de muncă sunt în prezent aspecte majore ale securității și sănătății în muncă. Totuși, diversitatea a fost rareori studiată din perspectiva evaluării riscurilor. Instrumentele concrete pentru evaluarea riscurilor, care țin cont de riscurile specifice cu care se confruntă, de exemplu, persoanele cu dizabilități, lucrătorii migranți, lucrătorii în vârstă, femeile și lucrătorii temporari sunt încă puține la număr. Se speră că prin continuarea cercetării și dezvoltării vor fi realizate și alte instrumente în viitor.

Scopul raportului

Raportul întocmit de către agenție subliniază necesitatea efectuării unei evaluări cuprinzătoare a riscurilor, ținând cont de diversitatea forței de muncă în evaluarea și managementul riscurilor. Principalul scop al acestui raport este să descrie de ce și cum evaluarea riscurilor poate și trebuie să acopere întreaga forță de muncă și să sensibilizeze persoanele responsabile, precum și pe cele afectate de securitatea și sănătatea la locul de muncă – angajatori, angajați, reprezentanți responsabili de securitate și profesioniști din domeniul securității și sănătății în muncă – cu privire la importanța evaluării riscurilor pentru toți lucrătorii.

Prima parte a raportului prezintă principalele aspecte referitoare la securitatea și sănătatea în muncă pentru șase grupuri de lucrători considerați expuși unor riscuri crescute: lucrători migranți, lucrători cu dizabilități, lucrători tineri și lucrători în vârstă, femei (aspecte legate de gen) și lucrători temporari. La finalul fiecărei

subsecțiuni, sunt oferite linkuri către informații suplimentare și ghiduri practice sau instrumente de evaluare a riscurilor.

Raportul se axează apoi pe prevenirea riscurilor cu care se confruntă diferitele grupuri de lucrători. Raportul descrie măsurile concrete la nivel de loc de muncă sau de sector și contextul acestora, inclusiv grupurile vizate și modalitățile de identificare și evaluare a rezultatelor, efectelor secundare, factorilor de succes și problemelor.

Aspecte esențiale pentru o evaluare a riscurilor „atentă la incluziune”

- Abordarea cu seriozitate a aspectelor legate de diversitate și angajamentul pozitiv în acest sens.
- Evitarea presupunerilor prealabile în legătură cu pericolele și persoanele expuse riscurilor.
- Punerea în valoare a diversității lucrătorilor ca avantaj (și nu ca o problemă).
- Luarea în considerare a întregii forțe de muncă, inclusiv a personalului de curățenie, a recepționarilor, a lucrătorilor responsabili cu întreținerea, a lucrătorilor temporari, a lucrătorilor cu timp parțial de lucru etc.
- Adaptarea muncii și a măsurilor preventive în funcție de lucrători. Adaptarea muncii la lucrători este un principiu esențial al legislației Uniunii Europene.
- Luarea în considerare a necesităților unei forțe de muncă diverse în etapa de proiectare și de planificare, mai degrabă decât efectuarea modificărilor necesare în momentul angajării unui lucrător cu dizabilități/în vârstă/migrant.
- Integrarea securității și sănătății în muncă în orice măsură privind egalitatea la locul de muncă, inclusiv planuri privind egalitatea și politicile de nediscriminare.
- Oferirea unei formări și informări pertinente privind aspectele legate de diversitate în legătură cu riscurile de securitate și sănătate, persoanelor responsabile cu evaluarea, gestionarea

⁽¹⁾ Directiva 89/391/CEE a Consiliului din 12 iunie 1989 privind punerea în aplicare de măsuri pentru promovarea îmbunătățirii securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

și supravegherea riscurilor, reprezentanților responsabili de securitate etc.

- Oferirea unei formări adecvate privind securitatea și sănătatea în muncă fiecărui lucrător, adaptând materialele de formare la necesitățile și specificul lucrătorilor.
- Evaluarea cuprinzătoare a riscurilor ar trebui să adopte o abordare participativă, implicând lucrătorii vizați și bazându-se pe examinarea situației reale de la locul de muncă.
- Exemplele de bune practici de evaluare cuprinzătoare a riscurilor includ o serie de măsuri de prevenire (adaptarea muncii în funcție de lucrător, adaptarea la progresul tehnic, furnizarea unor instrucțiuni adecvate lucrătorilor, oferirea unor sesiuni de formare specifice etc.). Adoptarea acestor măsuri interconectate reprezintă un factor esențial care conduce la succes.
- O evaluare a riscurilor pentru grupurile de lucrători expuse unor riscuri crescute, care elimină riscurile și abordează pericolele în stadiu incipient, va aduce beneficii tuturor lucrătorilor (indiferent de vârstă, sex, naționalitate și caracteristici fizice). Câteva exemple de măsuri, în beneficiul întregii forțe de muncă, includ următoarele:
 - Modificări la clădiri sau posturi de lucru (în beneficiul lucrătorilor cu dizabilități, al lucrătorilor în vârstă etc.), de exemplu rampe, lifturi, întreruptoare și trepte ale căror margini să fie vopsite în culori deschise.
 - Utilizarea unor unelte și instrumente mai ergonomice (care pot fi adaptate specificului fiecărui lucrător, indiferent de statura și caracteristicile acestuia). În acest mod sarcina de muncă poate fi îndeplinită de o gamă mai largă de lucrători (femei, lucrători mai în vârstă, persoane mai mici de înălțime etc.), de exemplu datorită diminuării forței fizice solicitate.
 - Punerea la dispoziție a tuturor informațiilor privind sănătatea și securitatea în formate accesibile (cu scopul ca aceste informații să devină mai ușor de înțeles pentru lucrătorii migranți).
 - Dezvoltarea metodelor și strategiilor, în special pentru păstrarea lucrătorilor mai în vârstă care lucrează în ture; aceste strategii vor avea beneficii pentru toți lucrătorii (indiferent de vârstă) și vor face munca în ture mai atractivă pentru noii angajați.
- Ori de câte ori o societate sau o organizație efectuează modificări ale mediului fizic al locului de muncă sau atunci când cumpără echipamente noi, este important să se asigure că aceste modificări sau achiziții sunt adaptate diversității forței de muncă.
- În cazul în care compania sau organizația nu poate face față riscurilor cu care se confruntă un anumit grup de lucrători, este important să se solicite consiliere. Aceasta poate fi oferită de serviciile și autoritățile din domeniul securității și sănătății în muncă, cadrele medicale și specialiștii în ergonomie, organizațiile pentru persoane cu dizabilități sau migranți etc.
- Exemplele de bune practici de evaluare cuprinzătoare a riscurilor arată că, pentru ca o măsură de prevenire să fie eficace, este esențial să fie implicați toți actorii vizați direct: lucrătorii și reprezentanții lucrătorilor, consiliile de întreprindere, conducerea, experții din domeniul securității și sănătății în muncă, contractanții și subcontractanții etc.

Studiu de caz – Îmbătrânirea productivă – Reforma planului de muncă în ture la Polyfelt (în prezent TenCate), Austria

Conducerea și comitetul de întreprindere al unei uzine chimice din Austria s-au confruntat cu problemele generate de munca intensivă în ture, forța de muncă îmbătrânită și vârsta scăzută de pensionare. În cadrul unui proces participativ, a fost dezvoltat un nou program de muncă în ture cu ajutorul experților din domeniul securității și sănătății în muncă. Rezultatul a fost o situație de care au beneficiat ambele părți. Numărul mai mic de ore de lucru pe săptămână, scăderea numărului de ture de noapte și prelungirea pauzelor dintre ture sunt principalele avantaje pentru angajați. Productivitatea sporită, creșterea vârstei de pensionare și câștigul de imagine ca bun angajator sunt unele dintre avantajele de care s-a bucurat compania.

Studiu de caz – Promovarea integrării lucrătorilor cu dizabilități la Ford, Germania

Obiectivul acestui proiect a fost integrarea lucrătorilor cu dizabilități și reintegrarea lucrătorilor în procesul de producție după un concediu de boală prelungit. Societatea a instituit o echipă de gestionare a aspectelor legate de dizabilități formată din reprezentanți ai conducerii și angajați, a efectuat o evaluare a riscurilor utilizând instrumentul integrării persoanelor cu dizabilități în mediul de lucru (IMBA), îngrijirea medicală individuală și verificarea capacităților personale și a utilizat constatările pentru proiectarea locului de muncă. Alte probleme au fost evaluate prin intermediul chestionarelor. Până în prezent, aproximativ 500 de lucrători au fost reintegrați în procesul de producție. Proiectul a câștigat mai multe premii.

Cum poate fi obținut raportul

Raportul complet este disponibil în limba engleză pe site-ul agenției (<http://osha.europa.eu>), de unde poate fi descărcat gratuit.

Prezenta fișă informativă este disponibilă în toate limbile UE la: <http://osha.europa.eu/en/publications/factsheets/87/view>

Informații suplimentare

„Locuri de muncă sigure și sănătoase. Bine pentru tine. Bine pentru afacere. O campanie europeană privind evaluarea riscurilor” este tema campaniei 2008/2009 desfășurată de Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă (EU-OSHA) în peste 30 de țări, inclusiv toate statele membre ale Uniunii Europene. Această fișă informativă a fost întocmită în sprijinul campaniei.

Alte fișe informative din serie și informații suplimentare privind evaluarea riscurilor sunt disponibile la <http://osha.europa.eu/topics/riskassessment>.

Această resursă este dezvoltată și actualizată în permanență. <http://hw.osha.europa.eu> este linkul direct către campania europeană.

Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANIA
Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383
E-mail: information@osha.europa.eu

© Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă. Reproducerea este permisă cu condiția specificării sursei. Printed in Belgium, 2009

